

Gemeente
Elburg

SCHULDHULPVERLENING

Beleidsplan 2021
(verlenging van het beleidsplan 2017-2020)

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Onze partners	3
1.3	Integrale aanpak.....	3
1.4	Schulden zijn van invloed op het gedrag	4
1.5	Wat is de doelgroep?.....	5
1.6	Wie zijn het in Elburg?	5
1.7	Overige partijen	5
1.8	Leeswijzer	6
2.	Visie en doelstellingen.....	7
2.1	Visie	7
2.2	Doelstellingen	7
3.	Uitwerking uitgangspunten.....	9
4.	Ontwikkelingen en evaluatie.....	12
4.1	Naar een betere aanpak van schulden en armoede	12
4.2	Breed moratorium	12
4.3	Beslagvrije voet	12
4.4	Zorgverzekering: bestuursrechtelijke premie/bronheffing.....	13
4.5	Schuldregeling bij overtreden informatieverplichting	14
4.6	Wijziging Fraudewet	14
4.7	Evaluatie beleid en uitvoering.....	14
5.	Wat gaan we doen?	16
5.1.	Preventie en vroegsignalering.....	17
5.1.1.	Financieel café	17
5.1.2	Preventielessen voor jongeren en kinderen.....	18
5.1.3	Financieel leerprogramma voor jongeren met een verstandelijke beperking	18
5.1.4	MoneyFit.....	18
5.1.5	Schuldhulpmaatje JONG (pilot).....	19
5.1.6	Taalpunt	19
5.1.7	Bijstandsgerechtigden met betalingsachterstand zorgverzekering	20
5.1.8	Voorkomen huisuitzetting	20
5.2	Versterking netwerkpartners	21
5.2.1	Werkafsprakenboek.....	21
5.2.2	Scholing en themabijeenkomsten.....	21
5.4	Communicatie	22
5.4.1	Communicatie	22
5.5	Overige	23

5.5.1	Beleidswijzigingen /ontwikkelingen	23
5.5.2	Alternatieven voor beschermingsbewind	23
	Bijlagen	24
	Begrippenlijst binnen de schuldhulpverlening.....	24
	Cijfers	27
	Processchema schuldhulpverlening NVVK.....	30
	Financiën	31
	<u>Beleidsregel schuldhulpverlening van de gemeente Elburg</u>	<u>32</u>

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt het beleidsplan Schuldhulpverlening 2021 van de gemeente Elburg. Dit plan is qua inhoud hetzelfde als het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2017-2020. Dat plan is namelijk met een jaar verlengd en heet nu Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021. De redenen voor de verlenging met 1 jaar zijn dat er in 2021 een aantal wetswijzigingen komen en er een regionale aanbestedingsprocedure wordt onderzocht.

Het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2017-2020 was het vervolg op het beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening uit 2012, het jaar waarin de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking is getreden. Gemeenten kregen hiermee een wettelijke verantwoordelijkheid voor integrale schuldhulpverlening aan hun inwoners. In het kader van deze wettelijke taak moet een beleidsplan worden opgesteld. Vanwege de verlenging met 1 jaar, zonder de inhoud nu aan te passen, zijn sommige onderdelen uit het plan niet meer actueel.

De meeste onderdelen uit het beleidsplan van 2012 zijn nog steeds van kracht en verwerkt in de beleidsregel schuldhulpverlening gemeente Elburg. In dit plan gaan we minder in op de techniek rondom de schuldhulpverlening, maar zetten we in op concrete acties voor de komende beleidsperiode.

1.2 Onze partners

Inmiddels hebben we als gemeente samen met onze ketenpartners de nodige ervaring met schuldhulpverlening opgedaan. Deze ervaringen hebben we met elkaar uitgewisseld en geëvalueerd en gebruiken we om ons beleid en uitvoering te verbeteren. Dit plan is dan ook in samenwerking met onze uitvoeringspartners opgesteld: Sociaal.nl Schuldsanering, Humanitas, Schuldhulpmaatje, Bureau Perspectief, Stimenz, Stichting WIEL, MEE, Vluchtelingenwerk en de consultants Sociale Zaken. Ook is de adviesraad Sociaal Domein bij het proces van beleidsontwikkeling betrokken.

1.3 Integrale aanpak

Het hebben van schulden is zelden een op zichzelf staand probleem waarmee schuldenaren kampen. Schulden zijn soms de oorzaak van andere problemen van burgers of soms juist het gevolg van andere problemen. Het hebben van schulden is bijna altijd een schakel in de ketting van problemen. Denk bijvoorbeeld aan een gok-, alcohol- of drugsverslaving, tekort aan kennis of vaardigheden (verstandelijke of psychische beperking, laaggeletterdheid), verlies van werk (werkloosheid of arbeidsongeschiktheid), huiselijk geweld, huisuitzettingen of ziekte. Daarom is een integrale aanpak nodig.

Meldt een werknemer zich ziek? Dan zal hij zeker wat mankeren. Maar de oorzaak is in een op de zes gevallen geen virus, maar een geldprobleem¹.

In dit beleidsplan zeggen we niet alleen iets over hoe we schulden willen aanpakken, maar ook hoe we mensen een stapje verder kunnen helpen zodat zij uiteindelijk zelfstandig hun (financiële) zaken op orde kunnen krijgen én houden. Schulden hangen niet per definitie samen met te weinig inkomen, maar ook vaak met een levensstijl die niet past bij het inkomen. Daarom richten we ons beleid schuldhulpverlening niet primair op het minimabeleid. Andersom kunnen we wel stellen dat een effectief beleid schuldhulpverlening veel armoede en veel andere problemen voorkomt.

Ook willen we vermelden dat de betrokkenen (in dit geval de schuldenaren) te allen tijde zelf eigenaar van het probleem blijven. Kort gezegd: zij hebben een probleem en hun omgeving en de hulpverlening kan hen hierbij helpen, maar zij moeten het doen.

1.4 Schulden zijn van invloed op het gedrag

Financiële problemen en langdurige armoede zijn van invloed op het gedrag van mensen. Men legt de focus op wat nu urgent is en verliest daardoor het langetermijnperspectief. Wie in schaarste leeft en geen werk heeft, kan de afweging maken dat het verstandiger is om een sollicitatie te laten lopen als het openbaar vervoer naar het bedrijf in kwestie een flink bedrag kost. Het kortetermijnperspectief is dat 'niet gaan' er aan bijdraagt dat er deze week geld voor eten is. Het langetermijnperspectief is dat een kans op een verbetering van het inkomen wordt vergeven.

Naast een focus op de korte termijn dragen financiële problemen er ook aan bij dat de kwaliteit van besluitvorming minder wordt (het IQ daalt met 13 punten) en men ziet zichzelf steeds minder als degene die het verschil kan maken. De 'focus of control' komt extern te liggen.

Voor kinderen en jongeren die opgroeien in een dynamische omgeving (zoals armoede, scheidingen, verhuizingen, wisselingen van school) kan schaarste ook een langdurig effect hebben. Onderzoek laat zien dat bij mensen die onder die omstandigheden opgroeien de executieve functies (bijvoorbeeld plannen, monitoren, verlangens reguleren) gemiddeld genomen minder goed ontwikkeld zijn. Voor deze groep geldt dat als er sprake is van onderontwikkelde executieve functies, zij sneller in financiële problemen terechtkomen en een groter risico hebben op terugval².

¹ Onderzoek Arbodienst Capabilty op basis van 2600 eigen dossiers.

² Samenvatting uit: Schulden uit de knel? Een verkenning van innovaties: bij de aanpak van schulden. Roeland van Geuns, Nadja Jungmann en Marc Anderson. Den Haag, april 2016

Als de bel gaat, ben ik bang. Bang dat het de deurwaarder is. Soms doe ik niet open. Het is om gek van te worden. Zoveel stress.

1.5 Wat is de doelgroep?

Volgens het SCP³ is er een grote groep Nederlanders die niet mee kan komen in de steeds complexer wordende samenleving. Het hebben van schulden treft niet alleen mensen met een laag inkomen of beperkte verstandelijke vermogens, al zijn dat net als startende ondernemers en erkende vluchtelingen wel risicogroepen. Ze zijn onervaren en weten vaak weinig over regelgeving, voorzieningen en omgaan met geld. Dit maakt dat ze een verhoogd risico lopen om in de schuldhulpverlening terecht te komen. Maar ook goed opgeleide mensen en mensen met (zeer) goede inkomens treft het. Soms is dat buiten hun schuld om, bijvoorbeeld door achteruitgang van inkomen, maar ook regelmatig door eigen toedoen. Landelijk gezien neemt volgens de NVVK⁴ het aantal meldingen voor schuldhulpverlening van ZZP'ers toe. Uit het recente onderzoek 'Voor mijn gevoel had ik veel geld' dat Panteia heeft uitgevoerd, is naar voren gekomen dat meer dan de helft van de jongeren tussen 18 en 27 jaar het afgelopen jaar een schuld heeft gehad. Bij 14,5% van deze groep gaat het om een risicovolle schuldsituatie of betalingsachterstand.

1.6 Wie zijn het in Elburg?

Uit gesprekken met onze uitvoeringspartners komt naar voren dat de meeste schuldenaren in Elburg in een uitkeringssituatie verkeren (bijstand, werkloos, arbeidsongeschikt, Wajong). Veelal zijn het alleenstaande of gescheiden mannen, gescheiden vrouwen met kinderen of ex-zelfstandigen die het niet hebben gered. Bijna allemaal wonen ze in een huurwoning en soms op een vakantiepark. In bijlage 2 treft u cijfers van 2015 aan van het aantal mensen in een schuldhulpverleningstraject.

1.7 Overige partijen

Naast onze samenwerkingspartners zoals in hoofdstuk 1.2 genoemd, zijn er diverse partijen die hulp bieden aan mensen met financiële problemen. Denk hierbij aan de Voedselbank, het Leger des Heils, de diaconieën, Icare, EBC Zorg, CJG, en het Couragefonds. Sommige hiervan, maar ook participerende ondernemers en netwerkclubs zoals BNI, Veluwe onderneemt en de Rotary/Lionsclubs, organiseren verschillende activiteiten voor mensen met een smalle beurs (bijvoorbeeld het Sinterklaasfeest, bonnen voor de kapper, wijkontmoetingscentra, kledingbeurs en de

³ Sociaal en Cultureel Planbureau (2014) Zorg Beter Begrepen. Verklaringen voor de groeiende vraag naar zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Den Haag.

⁴ Nederlandse Vereniging NVVK: brancheorganisatie voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren

speelgoedbank). Ook deze partijen / activiteiten zijn van onschatbare waarde voor de doelgroep.

Het wekelijkse voedselpakket gaf ons genoeg voor iets meer dan een halve week eten en drinken. Ik rekte het eten echter zover mogelijk uit over de rest van de week. Daar werd ik heel handig in. Mijn kinderen zijn nooit zonder eten naar school gegaan. Ikzelf nam genoeg met twee maaltijden op een dag. Ik had gelukkig geen honger meer.

1.8 Leeswijzer

Na deze inleiding op de schuldhulpverlening en de beschrijving wat voor impact dit kan hebben op het leven van mensen, treft u in het volgende hoofdstuk onze visie en doelstellingen aan. In hoofdstuk 3 zijn de uitgangspunten van onze visie op de schuldhulpverlening nader uitgewerkt.

In de schuldhulpverlening wordt veel jargon gebruikt. Om de beleidsnota kort en krachtig en niet te beschrijvend te houden, treft u in de bijlagen een begrippenlijst aan. In de overige bijlagen kunt u een processchema schuldhulpverlening vinden, enige cijfers over de ingezette producten in 2015, een financieel overzicht en de beleidsregels.

In hoofdstuk 4 worden diverse (landelijke) ontwikkelingen geschetst. In samenwerking met onze uitvoeringspartners is het beleid en de uitvoering van de schuldhulpverlening geëvalueerd, ook dat komt in hoofdstuk 4 aan bod.

In het laatste hoofdstuk benoemen we concrete plannen en acties waarmee we vorm geven aan onze visie, uitgangspunten, de (wets)wijzigingen en evaluatiepunten.

Tot slot: tussen de regels door treft u uitspraken aan van mensen met ernstige financiële problemen. Aan de hand van deze uitspraken wordt direct duidelijk welke impact schulden op het leven van mensen kan hebben. Benadrukt wordt dat dit geen lokale citaten zijn. Diverse forums en andere websites over schuldenproblematiek zijn de bron geweest voor deze citaten.

Soms word ik zo wanhopig van de financiële mess waarin ik mezelf eigenhandig heb gebracht, dat ik niet meer weet wat ik moet doen. Zo spookt zelfmoord wel eens door mijn gedachten.

2. Visie en doelstellingen

2.1 Visie

Onze visie op de transformatie sociaal domein is ook van toepassing op onze visie op de schuldhulpverlening⁵. Vanuit de visie op de transformatie van het sociaal domein is een aantal inhoudelijke uitgangspunten opgesteld. Deze uitgangspunten zijn:

1. Welbevinden van burgers op één
2. Uitgaan van de kracht en verantwoordelijkheid in de samenleving
3. Iedereen kan en mag meedoen
4. Wederkerigheid voorop
5. Advies en ondersteuning dicht bij de leefomgeving van de burger
6. De vraag centraal
7. Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig
8. Duurzaamheid
9. Vertrouwen in de samenleving
10. Samenwerking waar nodig

In hoofdstuk 3 zijn deze uitgangspunten voor het sociaal domein uitgewerkt voor de schuldhulpverlening.

2.2 Doelstellingen

Onze doelstellingen in het beleidsplan schuldhulpverlening 2017-2020 zijn:

- het voorkomen van problematische schulden.
 - Dit willen we bereiken door het inzetten van preventieve activiteiten en vroegsignalering.
- het snel bieden van duidelijkheid in problematische schuldensituaties
 - Er zijn geen wachtlijsten
 - 80% van de intakes vindt binnen drie weken na aanmelding plaats
 - In 80% van de gevallen is binnen 5 maanden na aanmelding door de schuldenaar duidelijk of een schuldregeling voor de schuldenaar kan worden opgezet
- het helpen van een schuldenaar bij het vinden van een oplossing voor zijn of haar (problematische) schulden.
 - Soms is er geen oplossing en is stabilisatie het maximaal haalbare.
- schuldhulpverlening als instrument voor participatie en financiële zelfredzaamheid.
 - Financiële problemen mogen geen belemmering zijn voor deelname aan het arbeidsproces of het maatschappelijk leven.
- integrale aanpak van zowel de financiële als de (psycho)sociale problemen.
 - Door een bredere uitvraag en doorverwijzing.
- het voorkomen van terugval.
 - Door het bieden van nazorg.
- het borgen van de kwaliteit van de schuldhulpverlening

⁵ Beleidsplan Sociaal Domein 2016-2019 Gemeente Elburg

- de klanttevredenheid wordt gemeten en wordt betrokken bij elke evaluatie
- de uitvoeringsorganisatie is gecertificeerd volgens NEN 8048⁶

Hier geven wij invulling aan door de schuldenproblematiek samen met onze uitvoeringspartners aan te pakken. In hoofdstuk 5 worden concrete plannen en acties benoemd om de huidige hulpverlening uit te breiden en te verbeteren en onze doelstellingen te verbeteren.

⁶ Voor een toelichting op de NEN-norm:

<https://www.nen.nl/Normontwikkeling/Certificaten/Schemabeheer/Schuldhulpverlening.htm>

3. Uitwerking uitgangspunten

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten sociaal domein uitgewerkt voor de schuldhulpverlening:

1. Welbevinden van burgers op één

Hoewel welbevinden iets persoonlijks is, staat het vast dat het hebben van problematische schulden van negatieve invloed is op de lichamelijke, geestelijke en sociale toestand van mensen. Daarom vinden we goede en toegankelijke schuldhulpverlening belangrijk. We zorgen voor een laagdrempelige toegang en flankerende hulpverlening.

2. Uitgaan van de kracht en verantwoordelijkheid in de samenleving

Samen organiseren we hulp, zoeken we naar oplossingen en steun binnen de kring van familie, vrienden of vrijwilligers. We bedenken waar de eigen mogelijkheden zitten en ondernemen actie als specialistische hulp noodzakelijk en zinvol is. Ondersteuning is in principe tijdelijk. We gaan uit van de eigen kracht van mensen en willen dat ze zo snel mogelijk weer (financieel) zelfredzaam zijn. Zelf regie voeren over hun leven en financiën versterkt het gevoel van 'eigenwaarde' van mensen.

3. Iedereen kan en mag meedoen

Schuldhulpverlening staat open voor alle inwoners van 18 jaar en ouder van de gemeente Elburg, tenzij er sprake is van recidive op grond van de wet (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening art. 3, twee keer eerder deelgenomen aan een schuldhulpverleningstraject).

Ondersteuning door vrijwilligers blijft mogelijk.

Vooraf kijken we wel of de schulden regelbaar of niet-regelbaar zijn (het zogenaamde Tilburgse kwadrant). Sommige cliënten komen door hun schuldenpakket of gedrag/houding niet in aanmerking voor een schuldregeling. Door dat van tevoren te definiëren, kunnen we de verwachtingen managen en passende producten inzetten. Bijvoorbeeld Duurzame Financiële Dienstverlening (DFD) in plaats van een schuldregeling, als iemand nog niet zover is dat hij een schuldregeling kan doorlopen.

	regelbare schuldenaar	onregelbare schuldenaar
regelbaar schuldenpakket	schuldsituatie is op te lossen met schuldhulpverlening	mogelijkheden hangen af van individu: soms stabiliseren, soms geen oplossing
onregelbaar schuldenpakket	schuldhulpsituatie is alleen te stabiliseren	de gemeente kan niets of nauwelijks iets doen

4. Wederkerigheid voorop

We bieden hulp, maar gaan ervan uit dat betrokkene zich maximaal inzet en ook zijn of haar verplichtingen nakomt. Is dat niet het geval, dan weigeren of beëindigen we de schuldhulpverlening. Dit doen we ook als betrokkene zijn of haar beschikbare aflossingscapaciteit niet wil gebruiken voor de aflossing van schulden. We kijken daarbij wel naar de omstandigheden van de persoon en zijn of haar beperkingen (maatwerk).

5. Advies en ondersteuning dicht bij de leefomgeving van de burger

Naast de professionele schuldhulpverlening vinden we het belangrijk om samen te werken met onze lokale welzijnspartners en vrijwilligersorganisaties. We zorgen voor goede en laagdrempelige toegang, advies en preventie. Deze samenwerking gaan we intensiveren. In een werkafsprakenboek leggen we de werkafspraken vast.

6. De vraag centraal

De vraag en eigen verantwoordelijkheid van de burger staan centraal. Voordat we hulp en producten inzetten, onderzoeken we wat de hulpvraag is en creëren we inzicht in de feitelijke hulpbehoefte.

7. Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom gaan we meer inzetten op preventie en vroegsignalering. Uit de gesprekken met de uitvoerders is naar voren gekomen dat de preventie en vroegsignalering van schulden in Elburg nog sterker ontwikkeld kan worden.

8. Duurzaamheid

We gaan voor duurzame oplossingen van de (financiële) problematiek en gaan meer ontschotten, integraal werken en maatwerk bieden. Dat doen we o.a. door niet alleen de schulden aan te pakken, maar ook in te zetten op gedragsverandering, omdat schulden vaak te maken hebben met gedrag. Verder zal niet alleen op preventie worden ingezet, maar ook op nazorg en zelfredzaamheid.

Omdat sommigen nooit financieel zelfredzaam worden, zetten we bij die personen in op het regelbaar/hanteerbaar maken van schulden (d.m.v. bijvoorbeeld doorbetaling van vaste lasten e.d.) in plaats van het oplossen van schulden.

9. Vertrouwen in de samenleving

We hebben vertrouwen in onze burgers en de expertise van onze samenwerkingspartners. Samen maken we het beleid. Ook maken we betere afspraken over het proces en herijken de verantwoordingsstructuren.

10. Samenwerking waar nodig

We zijn ons ervan bewust dat het hebben van (problematische) schulden meestal niet op zichzelf staat, maar ook verband houdt met problemen op andere gebieden, zoals werkloosheid, echtscheiding of psychosociale problematiek. Daarom is het van belang dat er integraal wordt samengewerkt met team/loket Doe'th, CJG, woningbouwcorporaties en de overige ketenpartners.

Meer concretisering van onze uitgangspunten treft u in hoofdstuk 5 aan.

De man vertelde dat hij begonnen was met de hennepcultuur om openstaande schulden af te lossen. Zijn drie schuldeisers persten hem af, zei hij. "Ze vroegen steeds meer en bedreigden me met de dood. Het kweken van hennep leek me de beste manier om aan geld te komen."

4. Ontwikkelingen en evaluatie

4.1 Naar een betere aanpak van schulden en armoede

De VNG, Divosa, NVVK en de MOgroep⁷ vinden dat de rijksoverheid en gemeenten veel meer kunnen doen tegen armoede en schulden. Veel schulden bestaan uit vorderingen van de overheid (bronheffing, CJIB-boetes, bankbeslag) en hebben een grote invloed op het ontstaan van onoplosbare schulden. Zij stellen dat het stelsel mensen belemmert om uit hun schulden te komen en nog erger: het stelsel veroorzaakt meer of nieuwe schulden. Zij vragen op meerdere terreinen om wetswijzigingen. In een pamflet hebben zij concrete voorstellen gedaan voor verbetering van de schuldhulpverlening. Het rijk heeft al een aantal aanbevelingen opgepakt en nieuwe wetten zijn in voorbereiding.

In dit hoofdstuk worden deze landelijke ontwikkelingen geschetst. Daar waar mogelijk geven wij aan wat dit voor Elburg betekent. Voor de implementatie en aanpak hiervan wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

4.2 Breed moratorium

Om uit de schulden te komen, kan het soms nodig zijn even een adempauze te krijgen. Tijdelijk geen brieven van deurwaarders, geen telefoontjes van bedrijven die vragen waar hun geld blijft, geen aanmaningen van de belastingdienst of andere overheidsorganisaties. Deze pauze is bedoeld om orde en overzicht te krijgen in de financiën en een plan te maken om de schulden te gaan afbetalen.

De ministerraad heeft op 24 september 2016 ingestemd met een wetsvoorstel voor een breed moratorium. De streefdatum voor inwerkingtreding is 1 januari 2017.

De invoering van het breed moratorium in de Wgs heeft gevolgen voor de taken en bevoegdheden van het college (o.a. indienen van verzoekschrift, toezicht houden op een correcte naleving van de voorwaarden en verzoeken tot beëindiging van moratorium bij de rechtbank indienen).

Op dit moment kan de gemeentelijke schuldhulpverlening ook al afspraken met schuldeisers maken om een pauze in te laten bij het incasseren, maar kan dat niet afdwingen. Als één schuldeiser weigert, mislukt soms het hele plan. Met het breed moratorium wijst een rechter dat toe en moeten schuldeisers voor maximaal zes maanden hun incassoactiviteiten opschorten.

4.3 Beslagvrije voet

Wie schulden heeft moet die afbetalen, maar heeft ook geld nodig om van te leven. Het wetsvoorstel 'vereenvoudiging van de beslagvrije voet' zorgt ervoor dat het voor beslagleggende partijen simpeler wordt om te berekenen welk inkomensdeel zij met rust moeten laten. Dat betekent een einde aan verschillende berekeningen waardoor mensen soms onder het bestaansminimum moesten leven.

⁷ De MOgroep is de landelijke werkgeversorganisatie voor de branche welzijn en maatschappelijke dienstverlening en heet sinds 1-6-2016: Sociaal Werk Nederland.

In de nieuwe situatie komt de benodigde informatie niet meer van de schuldenaar, maar via bestaande registraties. Het wetsvoorstel regelt ook dat bij mensen die te maken hebben met meerdere beslagleggende partijen, de afstemming beter verloopt. Onder het nieuwe regime heeft de schuldenaar één duidelijk aanspreekpunt: de innende deurwaarder. Die berekent de beslagvrije voet, legt die voor aan de schuldenaar die kan controleren of het klopt, en deze geldt voor alle innende partijen. Dit wetsvoorstel ligt ten tijde van het schrijven van deze nota ter consultatie voor. Klijnsma wil het voorstel over de beslagvrije voet voor het einde van deze kabinetsperiode graag goedgekeurd zien door het parlement. De Raad voor de rechtspraak heeft twijfel over de uitvoerbaarheid van de regeling.

4.4 Zorgverzekering: bestuursrechtelijke premie/bronheffing

Wanneer iemand een premieachterstand van zes maandpremies voor de basisverzekering heeft bereikt, wordt een bestuursrechtelijke premie door het Zorginstituut Nederland geïnd via bronheffing. Deze premie komt in de plaats van de normale premie en is een stuk hoger dan de normale premie. Daarnaast heeft betrokkene ook nog de schuld aan de zorgverzekeraar voor de niet-betaalde premies.

Op 12 juli 2016 is een regeling in werking getreden die voorziet in de mogelijkheid voor bijstandsgerechtigden om in aanmerking te komen voor kwijtschelding van deze bestuursrechtelijke premie en (een deel van) de achterstand in de betaling aan de zorgverzekeraar die is ontstaan. Deze regeling staat niet open voor mensen die in een minnelijk of wettelijk schuldhulpverleningstraject zitten.

De gemeente kan op grond van deze regeling voor de bijstandsgerechtigde afspraken maken met de zorgverzekeraar. Er moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan. De bijstandsgerechtigde zal vervolgens (een deel van) zijn openstaande schuld aflossen via inhoudingen op zijn bijstandsuitkering. Ook zijn zorgverzekeringspremie wordt gedurende deze periode ingehouden op zijn uitkering. Als het proces met goed gevolg doorlopen wordt, dan zal aan het einde ervan de nog openstaande bestuursrechtelijke premie bij het Zorginstituut (die de bestuursrechtelijke premie int) en de nog openstaande schuld bij de zorgverzekeraar worden kwijtgescholden. Het uitvoeringsproces en het initiatief om tot de kwijtschelding te komen, ligt bij de gemeente. Zowel gemeente als zorgverzekeraar als bijstandsgerechtigde moeten bereid zijn om aan deze regeling deel te nemen. Geen van allen zijn verplicht om deel te nemen aan dit proces.

Wij gaan als gemeente in overleg met het Zilveren Kruis om afspraken te maken hoe we deze regeling kunnen implementeren.

Het hebben van betalingsachterstand in de zorgpremie kan een indicatie zijn dat er meer schulden zijn en dat schuldhulpverlening onontbeerlijk is. Ook daar kijken we naar.

4.5 Schuldregeling bij overtreden informatieverplichting

In de artikelen 60c Participatiewet, 29a IOAW en 29a IOAZ is geregeld dat het college niet mag meewerken aan een schuldregeling die is ontstaan als gevolg van overtreding van de inlichtingenverplichting en waarvoor een boete is opgelegd of aangifte is gedaan vanwege een strafbaar feit. Aan deze bepaling wordt nu toegevoegd: 'voor zover deze medewerking leidt tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van deze vordering.'

Het bedrag geheel of gedeeltelijk kwijtschelden mag niet, maar de boete of vordering kan wel tijdelijk worden opgeschort of (deels) worden afbetaald tijdens de schuldregeling. Na afloop zal uiteindelijk het volledige bedrag betaald moeten worden, bijvoorbeeld in maandelijkse termijnen.

Dit is geen wijziging in beleid, maar een verduidelijking van de bepaling (mede n.a.v. jurisprudentie), omdat niet alle gemeenten dit zo hebben uitgevoerd. In een aantal gevallen is in het geheel geen medewerking verleend aan een schuldregeling. Voor die gemeenten vraagt dit om een wijziging in het beleid en de werkprocessen, zo ook voor de Gemeente Elburg.

4.6 Wijziging Fraudewet

Per 1 januari 2017 is de nieuwe fraudewet van kracht. De verandering in de Fraudewet betekent dat UWV, SVB en gemeenten de hoogte van de boete voor mensen met een uitkering voortaan afstemmen op de ernst van de overtreding, de mate waarin deze verwijtbaar is en de omstandigheden van betrokkene.

De gemeente mocht bij een boete bij recidive tijdens de invordering hiervan gedurende drie maanden geen rekening houden met de beslagvrije voet, alleen bij dringende redenen. Dat betekende dat de boete werd verrekend met de uitkering en dat die tijdelijk flink lager of zelfs nul kon worden. In de nieuwe wet kan dat niet meer. Er is een amendement aangenomen dat regelt dat te allen tijde rekening moet worden gehouden met de beslagvrije voet.

Ook is er een amendement aangenomen waarin geregeld wordt dat in het geval van een bestuurlijke boete onder voorwaarden meegewerkt kan worden aan een schuldregeling.

Met de wijziging van de wet ontstaat er meer beleidsruimte voor gemeenten. De gemeente gaat na hoe de beleidsruimte die ontstaat, ingevuld kan worden.

4.7 Evaluatie beleid en uitvoering

In samenwerking met onze uitvoeringspartners hebben we het beleid en de uitvoering van de schuldhulpverlening met elkaar geëvalueerd. De uitvoeringspartners geven aan dat de lijnen in Elburg kort zijn en dat ze elkaar weten te vinden in het schuldhulpverleningsproces. Wel vinden ze dat zij zich nog meer kunnen versterken.

Ook kunnen ze meer inzetten op het vergroten van de zelfredzaamheid van doelgroepen.

Wat betreft het uitvoeringsproces komt naar voren dat de focus meer verlegd kan worden van de 'achterkant' naar de 'voorkant' van het proces. De integrale dienstverlening kan worden verbeterd door hulp- en dienstverleners al voordat de schuldhulpverlening van start gaat, in te schakelen. Hierdoor kunnen de trajecten intake en stabilisatie sneller worden doorlopen. Dit kan een schuldhulpverleningstraject verkorten. Dit brengt niet alleen de efficiëntie van een traject omhoog, maar geeft ook de gelegenheid om vanaf de start de verwachtingen van de inwoner te sturen.

Uit de evaluatiegesprekken blijkt verder dat het uitvoeringproces en de procedures beter op elkaar afgestemd kunnen worden en dat de gemeente haar regierol beter kan pakken. Het is niet altijd duidelijk of iets bij de professionals thuis hoort of bij de vrijwilligers: waar/wanneer overlappen de werkzaamheden van organisaties elkaar? Sommige taken liggen bij de cliënt. Een hulpverlener kan een cliënt helpen bij het uitvoeren van deze taken. Om dit helder te krijgen, maakt de gemeente een werkafsprakenboek. Daarin maken we afspraken wat we doen en hoe we die afspraken uitvoeren.

Ook preventie en vroegsignalering (als de schulden en problemen nog beheersbaar en oplosbaar zijn) kunnen steviger neergezet worden, zowel beleidsmatig als in de uitvoering. De organisaties zien het leveren van nazorg als één van de speerpunten. Het opzetten van een financieel café, preventielessen op scholen en in buurthuizen kunnen daaraan bijdragen. De gemeente en partners werken nu met een vergoeding op basis van aantallen trajecten van bij de gemeente bekende personen. In het kader van de preventie willen we de vergoeding splitsen en ook een vast bedrag toekennen voor hulp aan mensen die zich nog niet gemeld hebben bij de gemeente. Hiermee willen we voorkomen dat hulpvragers eerst dieper in de schulden moeten komen voordat zij hulp krijgen.

En als laatste komt naar voren dat er risicogroepen zijn die extra aandacht of ondersteuning kunnen gebruiken. Jongeren, gezinnen met kinderen (vooral alleenstaande ouders), mensen die niet goed hun weg in de complexe samenleving weten te vinden (niet digitaal vaardig, laaggeletterden, vergunninghouders /niet westerse huishoudens en mensen met verstandelijke beperkingen) en alleenstaande mannen (met verslavingsproblematiek).

Uit de managementrapportage 2015 van Sociaal.nl Schuldsanering (zie bijlage) valt op dat de wacht- en doorlooptijden te lang zijn. In 2016 is dat gelukkig verbeterd en zijn er geen wachtlijsten meer. Het kan nog wel voorkomen dat de intakefase niet binnen de termijn wordt afgerond, maar dan is de cliënt in ieder geval tweemaal de gelegenheid voor een intake geboden.

In het volgende hoofdstuk benoemen we concrete plannen en acties om vorm te geven aan onze visie, uitgangspunten, de (wets)wijzigingen en evaluatiepunten.

Mijn vriendin heeft me verlaten, omdat ik zo veel schuld had.

5. Wat gaan we doen?

In dit hoofdstuk koppelen we concrete voorstellen aan de uitgangspunten en thema's die in voorgaande hoofdstukken benoemd zijn. Uiteraard gaan we in op (de implementatie) van de landelijke ontwikkelingen en wetsvoorstellen. Aangezien we het hebben over een beleidsperiode tot 2020 kunnen we nu nog niet alle effecten van deze ontwikkelingen voorzien. Om te zorgen dat er geen vacuüm ontstaat, gaan we op advies van de adviesraad Sociaal Domein Elburg volgend jaar op basis van voortschrijdend inzicht bekijken of een update van beleid en acties nodig is. Opgemerkt wordt dat de concrete voorstellen en projecten niet alleen op initiatief van de gemeente worden georganiseerd. De projecten worden vooral met of door de samenwerkingspartners ontwikkeld en georganiseerd.

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom leggen we de focus op preventie en vroegsignalering. Een laagdrempelige toegang tot de hulpverlening, voorlichting, bewustwording van financiële zaken en begrijpelijke (doelgroepgerichte) communicatie horen daarbij.

We geven prioriteit aan communicatie en (preventieve) activiteiten die gericht zijn op mensen die niet goed hun weg in de complexe samenleving weten te vinden en aan kinderen en jongeren, omdat de jeugd de toekomst heeft.

Ten slotte vinden we de samenwerking met onze partners erg belangrijk. Er is veel expertise aanwezig en de partners vullen elkaar goed aan in het gehele proces van schuldhulpverlening. We maken werkafspraken met elkaar en leggen deze vast. Verder zetten we in op versterking van onze netwerkpartners. Ook na vaststelling van dit beleidsplan komen we op gezette tijden bij elkaar om de uitvoering van de projecten te monitoren en is er blijvend ruimte voor innovatie.

5.1. Preventie en vroegsignalering

5.1.1. Financieel café	
Wat	<p>Het financieel café (bijvoorbeeld in het Huiken) moet een laagdrempelige voorziening worden waar men terecht kan voor schuldhulpverlening, financiële vragen en voorlichting.</p> <p>Er is tijdens de inloop ondersteuning bij (de aanvraag van) een schuldregeling en mensen die al in een traject zitten, kunnen de schuldhulpverlener van Sociaal.nl persoonlijk spreken. Het financieel café wordt een toegang tot de schuldhulpverlening.</p> <p>Maar er is ook informatie te halen over financiële (minima)regelingen, toeslagen en een check op het inkomen. Dit laatste om te zien of betrokkene gebruik maakt van alle heffingskortingen, toeslagen, minimaregelingen en kwijtscheldingsmogelijkheden. Ook kan gekeken worden of men nog wel voor de regeling in aanmerking komt / niet teveel toeslagen ontvangt. Dit voorkomt terugvorderingen.</p> <p>Verder is er hulp bij het invullen van formulieren en het ordenen van de administratie. Zelfredzaamheid vinden we belangrijk, daarom nemen we niet alles uit handen maar bieden we ondersteuning. Er zijn laptops, telefoons en een kopieermachine, zodat men zelf zaken kan aanvragen, schuldeisers kan bellen of de stukken die voor een instantie benodigd zijn kan kopiëren. Er is tijdens de inloop altijd iemand aanwezig om te helpen of betrokkene door te verwijzen voor hulp op maat (andere hulpverlener, problematiek te groot).</p> <p>Stimenz is aanwezig op de achtergrond voor andere hulp of vragen (vraag achter de vraag, psychosociale problemen of bijvoorbeeld wanneer er sprake is van huiselijk geweld).</p> <p>In het kader van de preventie zullen budgetcursussen, bijvoorbeeld "uitkomen met je inkomen" worden georganiseerd. Voor moeilijk lerenden heeft MEE een cursusaanbod.</p>
Wie	Eigenaar Stimenz i.s.m.: Stichting WIEL, Schuldhulpmaatje, Humanitas, MEE en spreekuren van sociaal raadslieden en Sociaal.nl Schuldsanering.
Wanneer	2017-2020.
Financiën	PM. Er wordt eerst een projectplan opgesteld en onderzocht of hiervoor een subsidie bij het Rijk aangevraagd kan worden.
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Preventie en financiële bewustwording • Voorkomen dat schulden escaleren en problematisch worden • Leveren van maatwerk.
Evaluatie	1 jaar na start van het financieel café.

5.1.2 Preventielessen voor jongeren en kinderen

Wat	Het organiseren van preventielessen over armoede, schulden en het opdoen van financiële vaardigheden. Dit project is onderdeel van het project 'Arm en Moedig'. Hiermee worden ca. 300 jongeren uit Elburg bereikt.
Wie	Eigenaar: Stichting WIEL i.s.m. VO-scholen Van der Capellen, Oostenlicht en Lambert Franckens en basisscholen.
Wanneer	Schooljaar 2016-2017.
Financiën	De gemeente Elburg heeft een subsidie toegekend van € 10.772. Daarnaast is er ureninbreng van St. WIEL.
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Financiële bewustwording • Opdoen van financiële vaardigheden
Evaluatie	2017

5.1.3 Financieel leerprogramma voor jongeren met een verstandelijke beperking

Wat	Een e-learning programma voor moeilijk lerende jongeren (15-18 jaar) om hen te leren met geld om te gaan. Dit online leerprogramma is een onderdeel van Smart met Geld, een programma van MEE dat zich richt op het vergroten van de financiële weerbaarheid van jongeren met een lichte verstandelijke beperking. De online tool is ook openbaar toegankelijk, zodat ook andere kwetsbare jongeren (en volwassenen) er profijt van hebben. De e-learning is te bereiken via smartmetgeld.nl/e-learning .
Wie	Eigenaar: MEE NL.
Wanneer	Sinds 1 juli 2016.
Financiën	Subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en diverse fondsen.

5.1.4 MoneyFit

Wat	<p>Moneyfit.nl is een online portal voor jongeren. Dit online portal voor jongeren helpt op weg bij het ontwikkelen van een gezonde financiële levensstijl.</p> <p>Moneyfit geeft tips, ervaringen van jongeren en doorverwijzingen naar online beschikbare informatie over geld verdienen, studeren, wonen, werken en geld besparen. Het is ook mogelijk om hulp te vragen van een gespecialiseerd jongerenmaatje. Moneyfit is onderdeel van het jongerenprogramma SchuldHulpMaatje-Jong.</p>
Wie	Eigenaar: Schuldhulpmaatje.
Wanneer	Sinds 3 oktober 2016.
Financiën	Schuldhulpmaatje en diverse fondsen.

5.1.5 Schuldhulpmaatje JONG (pilot)

Wat	<p>Voor SchuldHulpMaatje-Jong leidt SchuldHulpMaatje maatjes op, die jongeren tussen 16 en 26 jaar willen helpen om schulden te voorkomen of anders zo snel mogelijk en voorgoed op te lossen. De jongerenmaatjes hebben inzicht in de leef- en denkwereld van jongeren en hoe je hen daarin kunt bereiken. Maar ook wat zij nodig hebben en waar regelgeving voor jongeren afwijkt van die voor volwassenen. Uitgangspunt is het ontwikkelen van een gezonde financiële levensstijl.</p> <p>Doel van het pilot project SHM-JONG is het actief bijdragen aan het oplossen van de schuldenproblematiek onder jongeren in Elburg.</p> <p>Door middel van deze pilot willen we onderzoeken hoe dat het beste uitgevoerd kan worden. De pilot krijgt vorm door de inzet/koppeling van 5 SHM-JONG maatjes in Elburg aan 5 cliënten uit de doelgroep.</p>
Wie	Eigenaar: Schuldhulpmaatje.
Wanneer	2017-2018.
Financiën	€ 5.000 pilotfase.
Doelen	Actief bijdragen aan het oplossen van de schuldenproblematiek onder jongeren.
Evaluatie	1 jaar na start.

5.1.6 Taalpunt

Wat	<p>Laaggeletterden zijn oververtegenwoordigd in het klantenbestand van de schuldhulpverlening blijkt uit een landelijk onderzoek. Rekeningen begrijpen, toeslagen aanvragen en administratie bijhouden vormen voor laaggeletterden een grote uitdaging. Daarom willen we met de ontwikkeling van het Taalpunt de koppeling leggen met de schuldhulpverlening.</p> <p>Een cursus als Klik & Tik om digitaal vaardig te worden is in juni 2016 gestart. Bij de doorontwikkeling van het Taalpunt kan gedacht worden aan het geven van financiële cursussen gericht op het niveau van de doelgroep en bijvoorbeeld aan een programma DigiSterker. Cursisten leren om te gaan met het gebruik van DigiD en overheidssites, zoals de Belastingdienst.</p>
Wie	Eigenaar gemeente i.s.m. bibliotheek en netwerkpartners schuldhulpverlening.
Wanneer	2017-2020.
Financiën	Webgelden en eventueel andere financieringsbronnen, afhankelijk van de ontwikkelingen.
Doelen	Bestrijden laaggeletterdheid en kans op schulden als gevolg van laaggeletterdheid te verminderen.

5.1.7 Bijstandsgerechtigden met betalingsachterstand zorgverzekering

Wat	<p>Met de zorgverzekeraar afspraken maken over een betalingsregeling voor bijstandsgerechtigden met een betalingsachterstand op hun zorgverzekering van meer dan 6 maanden (bronheffing). Voorwaarde is o.a. dat betrokkene (een deel van) zijn openstaande schuld aflost via inhoudingen op de bijstandsuitkering. Gedurende 36 maanden betaalt men maandelijks € 35,- en men wordt verplicht verzekerd via de gemeentelijke collectieve aanvullende ziektekostenverzekering (CAV). De rest van de nog openstaande schuld bij de zorgverzekeraar wordt dan kwijtgescholden.</p> <p>Naast deze uitstroominterventie mag de gemeente nu ook het wanbetalersbestand van zorgverzekeraar ontvangen. Daarmee kan aan de voorkant van het proces schulden voorkomen worden door al in een vroeg stadium (schuld)hulpverleners in te schakelen.</p> <p>De gemeente gaat met Zilveren Kruis in gesprek om beide opties te uit te werken.</p>
Wie	Eigenaar gemeente i.s.m. zorgverzekeraar en cliënt.
Wanneer	Vanaf 2017.
Financiën	Ambtelijke capaciteit.
Doelen	Problematische schulden voorkomen.
Evaluatie	2018.

5.1.8 Voorkomen huisuitzetting

Wat	<p>Huurachterstand is vaak een signaal dat er meer schulden zijn. Tussen de woningbouwverenigingen en Stimenz zijn er afspraken gemaakt om huisuitzettingen te voorkomen en/of extra kosten van een deurwaardersexploot te voorkomen. Bij een huurachterstand van zes weken gaat de UWOON samen met Stimenz op huisbezoek. Betrokkene krijgt dan de gelegenheid om samen met Stimenz een betalingsregeling te treffen (en evt. met andere partners een schuldhulpverleningstraject op te starten).</p> <p>Wanneer een datum van de huisuitzetting bekend is, kan dit bij Sociaal.nl gemeld worden. Werkt de cliënt mee, dan kan Sociaal.nl kosteloos een moratorium aanvragen bij de rechtbank.</p>
Wie	Eigenaar UWOON en Omnia en Stimenz.
Wanneer	Reeds gerealiseerd.
Doelen	Voorkomen huisuitzettingen, Vroeg signalering schulden Voorkomen extra kosten.

5.2 Versterking netwerkpartners

5.2.1 Werkafsprakenboek

Wat	We maken werkafspraken rondom het hele proces van schuldhulpverlening en werken het uitvoeringsproces uit, inclusief de toegang. Ook de afbakening van taken van Sociaal.nl Schuldsanering en de rol/werkzaamheden van de andere (vrijwilligers)organisaties komen in het werkafsprakenboek.
Wie	Eigenaar: gemeente i.s.m. netwerkpartners (Sociaal.nl Schuldsanering, Humanitas. Schuldhulpmaatje, Stimenz, Bureau Perspectief, Stichting WIEL, MEE).
Wanneer	2017.
Doelen	Duidelijkheid over inzet preventie, toegang hulpverlening en nazorg. Wanneer kan volstaan worden met lichte hulpverlening en wanneer is zwaardere (integrale) hulpverlening nodig?
Financiën	Ambtelijke capaciteit.

5.2.2 Scholing en themabijeenkomsten

Wat	<p>Organiseren van scholing- en themabijeenkomsten voor en door de netwerkpartners en de vrijwilligers. Thema's:</p> <p>Gedragsverandering Een gedragsinterventie die maakt dat de schuldenaar zelf eigenaar blijft van het probleem en gemotiveerd wordt om het probleem zelf aan te pakken en zijn financiële huishouding (weer) op orde te krijgen.</p> <p>Zelfredzaamheid De hulpverlener neemt de problemen niet over, maar leert de schuldenaar de problemen zelf op te lossen. De schuldenaar wordt (opnieuw) geleerd om zijn financiële huishouding te beheren. Een zo groot mogelijke financiële zelfredzaamheid staat hierbij centraal. Hierdoor zal het risico op terugval verkleind worden.</p> <p>Technische thema's Beslagvrije voet berekenen, uitleg bijzondere bijstand, diverse (minima)regelingen en toeslagen, etc.</p>
Wie	Eigenaar gemeente en netwerkpartners (en VNG, Divosa, NVVK, Nibud).
Wanneer	2 - 4 x per jaar.
Doelen	Kwaliteitsimpuls voor en door de organisaties. Expertisedeling en inzicht in elkaar werk/rol.
Financiën	€ 0 - € 1.000 per jaar, voor een ingekochte training of gastspreker. In principe organiseren de netwerkpartners zelf de bijeenkomsten en maken gebruik van interne expertise en locaties.

5.2.3 Onderzoeken vaste vergoeding voor partners schuldhulpverlening

Wat	Nu ontvangen onze partners een vergoeding op basis van aantallen trajecten die bij de gemeente bekend zijn. Niet iedereen meldt zich of wil zich melden bij de gemeente voor hulp bij schulden. Met het verstrekken van een vaste vergoeding kunnen we inzetten op preventieve hulp of een lichte vorm van hulp aan mensen die niet in een officieel schuldhulpverleningstraject zitten.
Wie	Eigenaar gemeente i.o.m. Humanitas, Schuldhulpmaatje, WIEL.
Wanneer	2017.
Doelen	Preventie en het verlenen van lichte hulpverlening.
Financiën	PM.

5.4 Communicatie

5.4.1 Communicatie

Wat	<p>Communicatie aanpassen aan de doelgroepen: Laaggeletterden, mensen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, jongeren.</p> <p>Voor bijstandsccliënten en overige minima wordt vanaf september 2016 vier keer per jaar een nieuwsbrief uitgebracht. Thema's geld, schulden en preventie met informatie over: kortingsacties i.s.m. Stichting WIEL (knipbonnen, kleding- en speelgoedbeurzen). Werkzaamheden sociale partners, collectieve ziektekostenverzekering, cursus digitale vaardigheden veranderingen in wet- en regelgeving, betaald data uitkering, etc. etc.</p>
Wie	Eigenaar gemeente i.s.m. met de netwerkpartners.
Wanneer	Doorlopend.
Financiën	Ambtelijke capaciteit.

5.5 Overige

5.5.1 Beleidswijzigingen /ontwikkelingen	
Wat	<p>Implementeren van wets- en beleidswijzigingen. Werkprocessen aanpassen, verordeningen en beleidsregels aanpassen. Consulanten en netwerkpartners informeren en instrueren. Zie hiervoor hoofdstuk 4.</p> <p>Op advies van de adviesraad Sociaal Domein onderzoeken of de gemeente schulden kan overnemen van de schuldeisers, waardoor er voor de schuldenaar een overzichtelijke situatie ontstaat met maar één schuldeiser (de gemeente). De gemeente zou daartoe een fonds kunnen oprichten waar een deel van de reserves voor het sociale domein ingezet worden. In diverse gemeenten (bijvoorbeeld in Den Haag en Arnhem) lopen dergelijke initiatieven. Soms worden daar voorwaarden aan verbonden (bijvoorbeeld: jongeren moeten serieus werk maken van hun toekomst en een baan zoeken of studie volgen).</p> <p>Op basis van voortschrijdende inzichten wordt tussentijds een update van dit beleidsplan of activiteitenoverzicht gemaakt. Dit omdat er nog veel landelijke ontwikkelingen zijn waarvan de effecten nog niet bekend zijn.</p>
Wie	Eigenaar gemeente i.s.m. de netwerkpartners.
Wanneer	Doorlopend.
Financiën	Ambtelijke capaciteit.

5.5.2 Alternatieven voor beschermingsbewind	
Wat	Ontwikkelen van alternatieven voor beschermingsbewind, zoals budgetbeheer met begeleiding. (Zie ook pamflet VNG, Divosa, NVVK, MO). Landelijk gaat er veel budget bijzondere bijstand naar beschermingsbewind, en is daardoor niet meer beschikbaar voor bijzondere bijstand / minimabeleid.
Wie	Eigenaar gemeente i.s.m. de netwerkpartners.
Wanneer	Periode 2017-2020.
Financiën	Kosten aan bijzondere bijstand in Elburg € 71.593.

Bijlagen

Begrippenlijst binnen de schuldhulpverlening

Beheersbare schulden: wanneer de primaire vaste lasten inclusief leefgeld structureel zijn geborgd en de schulden niet verder oplopen. Dit levert financiële rust op die nodig is om weer maatschappelijk te kunnen participeren.

Beslagvrije voet: bij beslag op loon of uitkering wordt altijd een bepaald gedeelte ervan wél uitbetaald, de 'beslagvrije voet'. Deze beslagvrije voet bedraagt 90% van de bijstandsnorm inclusief vakantiegeld, met eventueel daarbij opgeteld een correctie van hoge woonlasten en kosten zorgverzekering. Het overige deel wordt door werkgever of uitkerende instantie aan de beslaglegger overgemaakt, totdat de volledige schuld is voldaan. Een werkgever of de uitkerende instantie is verplicht hieraan mee te werken.

Bewindvoering: een bewindvoerder wordt op last van de rechter aangesteld. Er zijn verschillende vormen van bewindvoering. In een WSNP-traject is een bewindvoerder vergelijkbaar met een curator in een faillissement. De bewindvoerder is geen hulpverlener, maar iemand die er in opdracht van de rechtbank op toeziet dat de schuldenaar zijn verplichtingen nakomt. De schuldenaar ontvangt een minimaal bedrag om van te leven. De rest van het geld dat de schuldenaar ontvangt, wordt op een boedelrekening gestort om schuldeisers te betalen. Daarnaast is ook bewindvoering mogelijk als een schuldenaar (tijdelijk) niet in staat is zijn eigen financiën te regelen door (tijdelijke) verstandelijke beperkingen.

Breed moratorium: houdt in dat schuldeisers, zonder dat de wettelijke schuldsaneringsregeling van toepassing is, voor een bepaalde periode geen maatregelen kunnen nemen om hun vordering voldaan te krijgen. Het instrument moet aangevraagd worden door de schuldenaar, wordt toegekend door de rechter en kan niet alleen ingezet worden in bedreigende schuldsituaties, maar ook in situaties van loonbeslag, executie en verrekening.

Bronheffing: wanneer iemand een premieachterstand van zes maandpremies voor de basisverzekering heeft bereikt, wordt een bestuursrechtelijke premie door het Zorginstituut Nederland geïnd via bronheffing. Dat wil zeggen dat deze ingehouden wordt op het inkomen, nog voordat het aan betrokkene uitbetaald wordt. De mogelijke bronnen hiervoor zijn loon, uitkering en pensioen. Deze premie komt in de plaats van de normale premie, en is een stuk hoger dan de normale premie. Daarnaast heeft betrokkene ook nog de schuld aan de zorgverzekeraar voor de niet-betaalde premies.

Budgetbegeleiding: de schuldenaar wordt begeleid bij het verwerken van zijn rekeningen, te berekenen budgetten en maken van een budgetplan bij schulden. Eventueel wordt ook geholpen met aanvragen van toeslagen en invullen van formulieren, zoals de inkomstenbelasting.

Budgetbeheer: de dienstverlener ontvangt het inkomen van de schuldenaar en zorgt dat vaste kosten betaald worden. De mate van budgetbeheer varieert van betalen van

huur, gas, water, elektriciteit en premie zorgverzekering waarbij de schuldenaar de rest krijgt, tot het betalen van alle rekeningen waarbij de schuldenaar weekgeld krijgt.

Crisisinterventie: volgens de Wgs moet in geval van crisis binnen drie dagen na melding het eerste gesprek plaatsvinden. Er is sprake van crisis in de volgende situaties: woningontuiming, afsluiting van gas, water of energie, opzegging of ontbinding van de zorgverzekering. Het doel is om de crisis af te wenden en zo de schuldenaar te kunnen helpen via de reguliere schuldhulpverlening.

Duurzame Financiële Dienstverlening (DFD): het geheel van activiteiten die erop zijn gericht de inkomsten en uitgaven in evenwicht te brengen en te houden en waarbij een vorm van schuldregeling, door de omstandigheden van de betrokkene, (nog) niet mogelijk is. Het kan hierbij onder andere gaan om schulden die niet-regelbaar zijn of situaties waar de klant door geestelijke of lichamelijke beperkingen (nog) niet in staat is om een traject in de schuldregeling met succes te volgen en af te ronden. Bij DFD wordt het inkomen gemaximaliseerd, de uitgaven geminimaliseerd en de beslagvrije voet bewaakt. DFD leidt niet expliciet en direct naar een vorm van schuldregeling en kent geen maximale looptijd. In het kader van DFD kunnen betalingsafspraken met schuldeisers worden getroffen, als dit het doel van DFD dient en het budgettair mogelijk is.

Financiële zelfredzaamheid: de inwoner van de gemeente is in staat de eigen financiële huishouding zelfstandig te voeren.

Flankerende hulp: beoogt hulp- en dienstverlening te bieden die ondersteunend is aan de schuldregelende activiteiten van de leden. Flankerende hulp kan worden ingezet bij klanten die naast hulpverlening gericht op hun schulden en financiën ook hulpverlening op andere terreinen nodig hebben. Het gaat daarbij om vormen van sociaal-maatschappelijke hulpverlening en/of hulpverlening op het terrein van zorg en gezondheid.

Gemeentelijke schuldregeling: basistaken zijn het contact leggen met schuldeisers om verdere invorderingsmaatregelen en renteberekening te stoppen. Vervolgens wordt de ruimte van schuldeisers besproken en een budgetplan opgesteld. Alle schuldeisers krijgen een voorstel voor betaling in de komende drie jaar.

Intake: bij een aanvraag schuldhulpverlening beoordeelt de gemeente of de aanmelding doorgezekt wordt naar Sociaal.nl Schuldsanering. Nadat de aanmelding schuldhulpverlening door Sociaal.nl Schuldsanering is ontvangen, wordt er binnen vier weken een intakegesprek ingepland. De behandelaar van het dossier gaat in principe altijd zelf op huisbezoek bij de cliënt. De financiële situatie wordt besproken en op basis daarvan wordt er een plan van aanpak opgesteld. In dit plan van aanpak wordt er op basis van de situatie van de cliënt een advies gegeven (maatwerk).

Informatie en advies (product Sociaal.nl Schuldsanering): tijdens de intake kan blijken dat schuldhulpverlening (nog) niet de oplossing is voor de financiële situatie van de cliënt. Het intakegesprek wordt dan afgesloten met 'informatie en advies'. Er zal tijdens het intakegesprek en in het plan van aanpak worden vermeld dat schuldhulpverlening

niet mogelijk of niet de oplossing is, en volgt er een passend advies. Deze situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen wanneer er sprake is van schulden die niet te goeder trouw zijn ontstaan of wanneer er sprake is van niet saneerbare CJIB-boetes. Er wordt te allen tijde een zo passend mogelijk advies gegeven aan de cliënt, dat afhankelijk is van de situatie waarin hij of zij zich bevindt.

Minnelijk traject: tijdens het minnelijk traject probeert de schuldhulpverlener met de schuldeisers tot een schuldregeling te komen. Als de schuldeisers akkoord gaan met de voorgestelde schuldregeling heet dat een minnelijk akkoord.

NVVK: Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet.

Primaire vaste lasten: huur, hypothecaire lasten, energie, gas, water, zorgverzekering, aan te vullen met leefgeld.

Problematische schulden: wanneer de schuldenaar zijn schulden niet meer kan aflossen en is gestopt met het betalen van de primaire vaste lasten.

Schuldregeling: met de schuldeisers wordt een regeling getroffen. Dit kan via het minnelijke traject of het wettelijke traject (Wsnp).

Stabilisatie: de hoogte van het totaal van schulden blijft stabiel. Er komen geen nieuwe schulden bij en bestaande schulden worden niet hoger. Stabilisatie is ook het toewerken naar een stabiele situatie om daarna een schuldregeling te kunnen starten.

Thuisadministratie: ondersteuning voor mensen die zelf niet in staat zijn om hun persoonlijke administratie te voeren. Het gaat hierbij om verwerking en ordening van alle post en niet zozeer om oplossen van openstaande rekeningen. Daarvoor bestaat budgetbegeleiding.

Vroegsignalering: in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld brengen van mensen met financiële problemen.

Wgs: Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Wsnp: Wet schuldsanering natuurlijke personen. Deze schuldsaneringsregeling duurt drie jaar en is bedoeld voor personen die in een problematische schuldsituatie terecht zijn gekomen en die niet via de minnelijke regeling geholpen kunnen worden. De rechter wijst een bewindvoerder aan. Als de rechter na verloop van drie jaar oordeelt dat de schuldenaar zich aan zijn verplichtingen heeft gehouden, wordt de zogenaamde schone lei gegeven. De schone lei betekent dat de schulden die bestonden op het moment dat de schuldsaneringsregeling is uitgesproken, niet langer afdwingbaar zijn. Wanneer een schuldenaar binnen tien jaar weer in een problematische schuldsituatie terechtkomt, komt deze niet opnieuw in aanmerking voor de WSNP. Een rechter wijst een WSNP ook af als de schuldenaar nog boetes heeft uitstaan door fraude, een misdrijf of een overtreding of als de schuldenaar niet gemotiveerd is om zijn schulden op te lossen.

Cijfers

Bron: Managementrapportage Sociaal.nl Schuldsanering 2015

Aantal ingezette projecten		
	Aantal trajecten ingezet	Waarvan met uitkering Participatiewet
Aanmelding	72	11
Intake	72	11
Crisisinterventie	2	0
Informatie en advies	6	0
Stabilisatie	42	9
Schuldregeling	16	3
Wsnp	16	3
Nazorg	37	1

Aantal lopende projecten		
	Aantal trajecten ingezet	Waarvan met uitkering Participatiewet
Intake	12	0
Stabilisatie	22	0
Schuldregeling	26	0
Wsnp	6	0
Nazorg	35	0

Aantal beëindigde projecten		
	Aantal trajecten beëindigd	Waarvan met uitkering Participatiewet
Aanmelding	65	8
Intake	64	9
Crisisinterventie	2	0
Informatie en advies	7	0
Stabilisatie	23	3
Schuldregeling	9	0
Regelingen geslaagd	14	
Wsnp	12	1
Nazorg	23	4

Beëindigd wegens onvoldoende medewerking

	Aantal trajecten beëindigd
Intake	3
Stabilisatie	1
Schuldregeling	1
Wsnp	1

Beëindigd, zelf opgelost

	Aantal trajecten beëindigd
Intake	4
Stabilisatie	1
Schuldregeling	1
Wsnp	1
Nazorg	1

Inkomstenbron

Soort inkomen	Aantal cliënten	Aantal partners
Loon uit dienstbetrekking	22	8
Loon uit eigen bedrijf	0	1
Uitkering WW	4	1
Uitkering AOW	4	1
Uitkering Participatiewet	10	0
Uitkering WAO/WIA	7	2
Uitkering overige	3	1
Tegemoetk. auto/reiskosten werkgever	8	3
Belastingteruggaven	1	0
Alimentatie	1	0

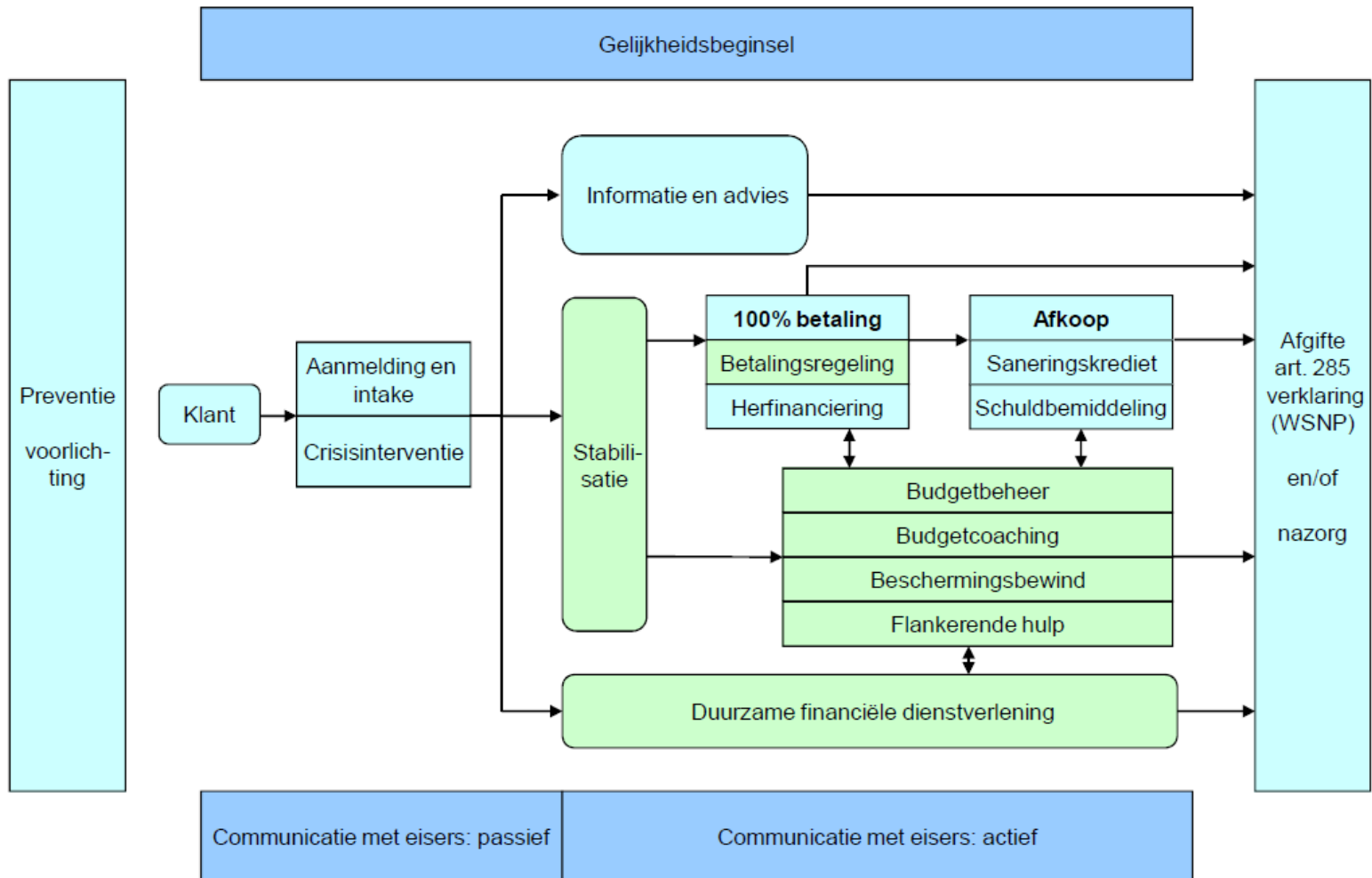
Intakegesprekken

	Binnen de termijn	Buiten de termijn
Intakegesprek	35	31

Overige dienstverleners

Overige dienstverlening		
Dienstverlener	Omschrijving	Aantal in 2015
Humanitas, vrijwilligersorganisatie	Hulp bij thuisadministratie	10 lopende trajecten, 8 afgerond
Schuldhulpmaatje, vrijwilligersorganisatie	Ondersteuning bij schulden door schuldhulpmaatjes	10 -15 maatjes
Stimensz, algemeen maatschappelijk werk	Divers aanbod: Informatie en advies, preventie, crisisinterventie, toeleiding schuldhulpverlening, budgetbegeleiding etc.	47% van alle hulpvragen hebben een financiële component
Stichting WIEL, welzijnsorganisatie	Divers aanbod: informatie, preventie en armoedebestrijding	
MEE, ondersteunt mensen met een beperking	Informatie, advies, nazorg	De financiële vraag is onderdeel van een andere hulpvraag
Budgetbureau Perspectief, lokale ondernemers	Budgetbeheer en beschermingsbewind	40 cliënten

Processchema schuldhulpverlening NVVK

Financiën

Uitgaven gemeente

Schuldhelpverlening				
Jaar	2014	2015	2016	2017
Begroot	125.000	125.000	139.862	139.862
Uitgegeven	141.013	83.400	78.902 (t/m september)	PM

Daarnaast is via de bijzondere bijstand in 2015 voor beschermingsbewind € 71.593 uitgegeven.

Elke euro die gemeenten besteden aan schuldhelpverlening leidt tot gemiddeld twee euro aan kostenbesparing op andere plekken, blijkt uit een onderzoek uit 2011 van de Hogeschool Utrecht en onderzoeksbureau Regioplan naar de kosten en baten van schuldhelpverlening

Beleidsregel schuldhulpverlening gemeente Elburg

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Elburg tot vaststelling van beleidsregel voor de uitvoering van artikel 2, lid 1 en 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Elburg;

overwegende dat,

het gewenst is om een beleidsregel vast te stellen omtrent het beleid over het verstrekken van schuldhulpverlening,

gelet op de artikelen 4:81, eerste lid, 4:83 en 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht; artikel 2, lid 1 en 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening;

het bepaalde in het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening gemeente Elburg 2012–2020;

besluit vast te stellen de volgende beleidsregel: Beleidsregel schuldhulpverlening van de gemeente Elburg

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beleidsregel en de daarop gebaseerde nadere regelgeving wordt verstaan onder:

- a. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Elburg;
- b. inwoner: ingezetene die op grond van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens bij de Gemeente Elburg is ingeschreven;
- c. schuldhulpverlening: het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg;
- d. verzoeker: de natuurlijke persoon die zich tot het college heeft gewend voor schuldhulpverlening. Hieronder wordt tevens de eventuele partner verstaan;
- e. WSNP: Wet schuldsanering natuurlijke personen;
- f. de wet: Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Artikel 2 Doelgroep gemeentelijke schuldhulpverlening

Inwoners van de gemeente Elburg van 18 jaar en ouder kunnen zich wenden tot het college.

Artikel 3 Verzoek tot schuldhulpverlening

Het verzoek dient schriftelijk via het officiële aanvraagformulier ingediend te worden bij het college.

Artikel 4 Verplichtingen

1. Verzoeker doet aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed kunnen zijn op de schuldhulpverlening.

2. Verzoeker is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de schuldhulpverlening. Hieronder wordt in ieder geval verstaan:

- a. het nakomen van afspraken;
- b. het tijdig inleveren van voor de schuldhulpverlening noodzakelijke bewijsstukken. Hiervoor geldt dat altijd één hersteltermijn van maximaal vier weken wordt geboden na verzuim;
- c. het nakomen van te nemen acties en verplichtingen binnen de gestelde termijn;
- d. geen nieuwe schulden en verplichtingen aangaan;
- e. het zich houden aan alle bepalingen en voorwaarden als genoemd in het plan van aanpak;
- f. het zich houden aan de afspraken met andere hulpverlenende instanties;
- g. zoveel mogelijk afloscapaciteit creëren door het verruimen van inkomen, inzetten van beschikbaar vermogen en het minimaliseren van uitgaven, en deze afloscapaciteit gebruiken ter delging van de schulden;
- h. het indien nodig openen van een basisbankrekening.

Artikel 5 Weigeren–beëindigen

1. Indien verzoeker niet of in onvoldoende mate zijn verplichtingen nakomt zoals neergelegd in artikel 4, leden 1 en 2, kan het college besluiten om schuldhulpverlening te weigeren dan wel te beëindigen.
2. Alvorens ingevolge lid 1 te besluiten tot weigering dan wel beëindiging, wordt verzoeker eenmaal een hersteltermijn van maximaal 4 weken geboden om alsnog, binnen de gestelde termijn, de gevraagde medewerking te verlenen of informatie te verstrekken.
3. Het college kan de schuldhulpverlening op grond van artikel 3, lid 2 van de wet weigeren voor de duur van 6 maanden na datum aanvraag, indien in de periode van 5 jaar voorafgaand aan de aanvraag eerder sprake is geweest van een schuldregeling.
4. Het college weigert de schuldhulpverlening op grond van artikel 3, lid 2 van de wet geheel wanneer verzoeker voor een derde of daaropvolgende keer een aanvraag doet.
5. Het college weigert de schuldhulpverlening op grond van artikel 3, lid 3 van de wet geheel, indien de verzoeker fraude heeft gepleegd die financiële benadeling van een bestuursorgaan tot gevolg heeft en verzoeker in verband daarmee onherroepelijk strafrechtelijk is veroordeeld of een onherroepelijke bestuurlijke sanctie is opgelegd.

Artikel 6 Beëindigingsgronden

Onverminderd de overige bepalingen in deze beleidsregel, kan het college besluiten tot beëindiging van de schuldhulpverlening indien:

- a. verzoeker niet langer voldoet aan het bepaalde onder artikel 2;
- b. het schuldhulpverleningstraject (minnelijk en/of wettelijk) is afgerond;
- c. verzoeker zijn beschikbare aflossingscapaciteit niet wil gebruiken voor de aflossing van schulden;
- d. op grond van –zo later is gebleken– onjuiste gegevens schuldhulpverlening aan betrokkene is toegekend, terwijl indien dit ten tijde van de besluitvorming bekend was geweest bij het college, een andere beslissing zou zijn genomen;
- e. verzoeker in staat is om zelf zijn schulden te regelen dan wel in staat is zelfstandig de schulden te beheren (hanteerbare schulden);
- f. de geboden schuldhulpverlening, gelet op de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, niet (langer) passend is.

Artikel 7 Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

1. Het college kan in zeer bijzondere gevallen gemotiveerd afwijken van de bepalingen in deze regeling, indien onverkorte toepassing daarvan aanleiding geeft of zou leiden tot disproportionele onredelijkheid of onbillijkheid.
2. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het college.

Artikel 8 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2012 in werking.

Artikel 9 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel schuldhulpverlening gemeente Elburg.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Elburg
Elburg, 25 september 2012

De burgemeester: F.A. de Lange

De secretaris: J.K.C. van der Jagt